

Yksityisen sektorin työeläkkeiden rahoitus vuonna 2007

Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja
1/2009

Eläketurvakeskus • Pensionsmyndigheten

TILASTORAPORTTI

Yksityisen sektorin
työeläkkeiden rahoitus
vuonna 2007

Marja Kiviniemi

Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja
1/2009

Eläketurvakeskus • Pensionsmyndigheten

TILASTORAPORTTI

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin 010 7511 • Faksi (09) 148 1172

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tfn 010 7511 • Fax (09) 148 1172

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 Eläketurvakeskus Finland

Tel. +358 10 7511 • Fax +358 9 148 1172

Multiprint Oy

Helsinki 2009

ISSN 1459-3823

LUKIJALLE

Tähän tilastoraporttiin on koottu yksityisen sektorin työeläkemenoihin, eläkevaroihin, vakuutusmaksuihin sekä työeläkejärjestelmän hoito- ja muihin kuluihin liittyviä tilastollisia aikasarjoja vuosilta 2003–2007. Lisäksi raportissa tarkastellaan pääpiirteittäin työeläkkeiden rahoitusperiaatteita ja kerrotaan keskeisimmät kohdat vuonna 2007 voimaan tulleista, eläkelaitosten sijoittamistoimintaa ja vakavaraisuutta koskevista uudistuksista.

Yksityisalojen työeläkelakien perusteella eläkelaitokset maksoivat eläkkeitä ja niihin liittyviä etuuksia lähes 10 miljardia euroa vuonna 2007. Vakuutusmaksutulojen ja valtion sekä Työttömyysvakuutusrahaston työeläkejärjestelmään maksamien erien yhteismäärä oli 11 miljardia euroa. Työeläkelaitosten vastuvelka oli 76 miljardia euroa ja eläkevarat 84 miljardia euroa. Keskimääräiseksi TyEL-vakuutusmaksuksi arvioitiin 21,1 prosenttia palkoista. Työntekijöiden työeläkevakuutusmaksuosuus oli alle 53-vuotiailla 4,3 prosenttia ja 53 vuotta täyttäneillä 5,4 prosenttia palkoista.

Työntekijän eläkelaki TyEL korvasi vuoden 2007 alusta työntekijäin eläkelain (TEL), lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (LEL) sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (TaEL). Kaikki yksityisten työnantajien palveluksessa olevat työntekijät, lukuun ottamatta merimieseläkelain (MEL) mukaan vakuutettuja, vakuutetaan nyt saman TyEL-lain mukaan. Yrittäjät ja maatalousyrittäjät vakuutetaan edelleen YEL- ja MYEL-lakien mukaan. Tämän tilastoraportin sisältämissä aikasarjoissa on käytetty edellä kerrottua jaottelua tilastointivuoden mukaan.

SISÄLTÖ

1	Työeläkkeiden rahoituksen pääperiaatteet	7
2	Vakuuttamisvelvollisuus	9
3	TyEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus	9
	3.1 Vakuutusmaksu ja sen osat	10
	3.2 Vastuuvelka/eläkevastuu	12
4	LEL:n ja TaEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus ennen TyEL:n voimaantuloa	12
5	MEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus	13
6	Eläkevarat ja sijoitustoiminta	13
7	YEL:n ja MYEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus	15
8	Tilastolähteet ja luokitukset	16
Taulukot		17
1	Eläkelaitosten lakikohtaiset maksutulot ja eläkemenot	
2	Keskimääräisen TEL/TyEL-vakuutusmaksun osat	
3	Suurtyönantajien työkyvyttömyyseläkemaksuihin liittyvät maksuluokat	
4	Vakuutusmaksuprosentit	
5	Toteutunut keskimääräinen TEL-vakuutusmaksu prosentteina vastaavasta palkkasummasta työnantajan koon mukaan	
6	Palkat ja työtulot	
7	Työeläkemaksutulo eläkelaitosten tilinpäätöstietojen mukaan	
8	Liikekulut, ETK:n kustannusosuudet ja ETK:n luottovakuutustoiminnan kulut	
9	Eläkelaitosten maksamat yksityisen sektorin eläkkeet ETK:n eläke-rekisteritietojen mukaan	
10	Maksetut, eläkelakien mukaan karttuneet eläkeosat (perusturva) ETK:n eläkerekistereistä	
11	Vastuuvelka eläkelaitosten tilinpäätöstietojen mukaan	
12	Eläkevarat eläkelaitosryhmittäin	
13	Sijoitusjakaumat eläkelaitosryhmittäin	
14	Vakavaraisuusaste ja perustekorko	

1 Työeläkkeiden rahoituksen pääperiaatteet

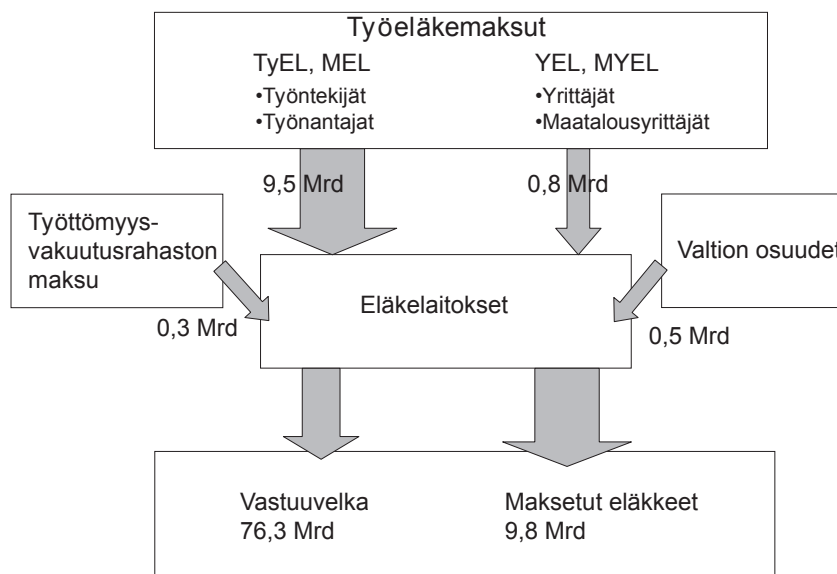
Eläkkeet voidaan rahoittaa joko jakojärjestelmällä eli kunkin vuoden eläkemaksuilla, täysin rahastoivalla järjestelmällä tai edellisten yhdistelmällä. Suomessa lakisääteinen työeläkejärjestelmä on osittain rahastoiva, joten vain tietty osa kunakin vuonna maksettavaksi tulevista eläkkeistä on rahastoitu etukäteen. Rahastoimattomat eläkkeet ja eläkeosat kustannetaan jakojärjestelmällä. Eläkevaroille saatuja tuottoja käytetään myös työeläkerahoituksen tukena samoin kuin valtion ja Työttömyysvakuutusrahaston järjestelmään maksamia suorituksia. Yrittäjien ja maatalousyrittäjien eläkkeitä ei rahastoida.

Yksityisalojen työeläkelaitokset hoitavat niissä vakuutettuina olevien työntekijöiden palkkoihin perustuvien työeläkemaksujen ennakkorahastoinnin voimassa olevan lainsäädännön mukaan. Lakisääteisiä eläkemaksuja suorittavat sekä työnantajat että työntekijät sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain vahvistamien TyEL- ja MEL-maksuperusteiden mukaan. Lisäksi valtio maksaa merimieseläkkeiden kustannuksista kolmanneksen.

Yrittäjien ja maatalousyrittäjien eläkelaitoksilleen suorittamista vakuutusmaksuista ei kerätä etukäteen rahastoja vaan maksettavaksi tulevat yrittäjäeläkkeet kustannetaan saman vuoden YEL- ja MYEL-maksuilla sekä valtionosuuksilla siten, että YEL-vakuuttamista harjoittavat eläkelaitokset vastaavat yhdessä yrittäjien eläkelain mukaan karttuneista eläkkeistä ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos kustantaa MYEL-eläkkeet. Valtio maksaa edellä mainittujen lakien mukaisista eläkemenoista osuudet, joita ei pystytä kattamaan vakuutusmaksuilla.

Työttömyysvakuutusrahasto maksaa vuosittain Eläketurvakeskuksen välityksellä työttömyys- ja koulutuspäivärahojen sekä vuorotteluvapaakorvausten perusteella karttuneesta eläketurvasta aiheutuneet kulut eläkelaitoksille. Palkattomilta päiväraha-ajoilta karttuneiden eläkeosien kustannuksiin osallistuvat kaikki eläkelaitokset niissä vakuutettujen työansioden suhteessa. Lisäksi valtio korvaa eläkelaitoksille niiden maksamat, työeläkkeisiin liittyvät etuudet opiskeluajoilta ja alle kolmevuotiaiden lasten hoitamisen ajoilta.

Kuviossa 1 on esitetty yksinkertaistettuna yksityisalojen työeläkkeitä koskevien rahavirtojen kulkua kuvaava kaavio vuodelta 2007 ja taulukossa 1 on tilastoitu sitä vastaavat lakikohtaiset maksutulo- ja eläkemeno-osuudet.

Kuvio 1. Työeläkkeiden rahavirrat vuonna 2007.

Vuoden 2007 lopussa yksityisen puolen työeläkkeitä vakuutti 44 eri eläkelaitosta, joista työeläkevakuutusyhtiöitä oli seitsemän, eläkesäätiöitä 27 ja eläkekassoja kahdeksan sekä lisäksi Merimieseläkekassa ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Vakuutettujen yhteenlaskettu palkka- ja työtulosumma oli yli 50 miljardia euroa. Eri eläkelakien piirissä vakuutettujen palkka- ja työtulotilastoja on esitetty taulukossa 6.

Työeläkelaitokset maksoivat vuoden aikana eläkkeitä lähes 10 miljardia euroa. Eläkkeet maksetaan viimeisen laitoksen periaatteen mukaan eli eläkkeen myöntää ja maksaa eläkelaitos, jossa työntekijä oli viimeksi vakuutettuna. Yksilökohtaisesti rahastoitavaa eläkkeen osaa voi kuitenkin olla useamman työeläkelaitoksen vastuulla, jos palkansaaja työskentelee useamman työnantajan palveluksessa työuransa aikana. Tällöin kukin eläkelaitos vastaa rahastoimastaan eläkeosasta koko eläkkeen suorittamisen ajan.

Eläkkeen maksava viimeinen laitos perii muilta eläkelaitoksilta eläkkeeseen mahdollisesti sisältyvät toisten eläkelaitosten vastuulla olevat eläkeosat Eläketurvakeskuksen hoitaman kustannustenjakoselvittelyn avulla. Tätä tekniikkaa ja siihen liittyvää rahaliikennettä selostetaan tarkemmin Eläketurvakeskuksen julkaisussa *Tilastoraportti vuoden 2007 kustannustenjaosta*.

Yksityisaloilla rahastoidaan vanhuuseläkkeitä varten vuosittain 0,5 prosenttia vakuutettujen 18–54-vuotiaana saamista työansioista. Sen jälkeen karttavat eläkeosat eläkelaitokset kustantavat aikanaan yhteisesti vakuutusmaksuosalla, jota ei rahastoida etukäteen. Vuonna 2007 maksetuista vanhuuseläkkeistä oli rahastoitu enakkoon vain noin 13 prosenttia.

Matala rahastointitaso johtuu siitä, että eläkkeet maksetaan vasta vuosien tai vuosikymmenten kuluttua niiden rahastoinnista. Tällöin inflaatio ja ansiotason reaalkasvu ehtivät vaikuttaa tuntuvasti tulevien eläkkeiden rahastoitujen ja rahastoimattomien osien suhteeseen. Rahastointiastetta pyritään parhaillaan kasvattamaan lisärahastoinnilla, jonka tavoitteena on helpottaa suurten ikäluokkien eläkkeelle jäämisen myötä syntyvää maksurasitusta.

Työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeitä eläkelaitokset eivät rahastoi vanhuuseläkkeiden tapaan vuosittaisella ennakkorahastoinnilla vaan vasta myöhemmin. Tietyissä erityistilanteissa eläkelaitokset saattavat kustantaa työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeitä yhteisvastuullisesti jakojärjestelmän periaatteella. Rahastointitavat ja etukäteen rahastoidun eläkkeen osuus ovat vaihdelleet menneinä vuosina. Esimerkiksi ennen vuotta 2006 työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeiden alkumääristä rahastotiitiin 80 prosenttia nykyisen täyden rahastoinnin sijaan.

Osa-aika- ja perhe-eläkkeitä ei rahastoida etukäteen vaan ne kustannetaan jakojärjestelmällä samoin kuin kaikkien eläkkeiden indeksitarkistuksista aiheutuvat menot ja palkattomilta päiväraha-ajoilta karttuneiden eläkeosien kustannukset.

Palkansaajien ja yrittäjien eläkkeiden lakikohtaisia rahoitusperiaatteita ja vakuutusmaksuja käsitellään tarkemmin luvuissa 3–7. Lisäksi työeläkejärjestelmää, sen rahoitusta ja siihen liittyvää sijoitustoimintaa on kuvattu yksityiskohtaisemmin Eläketurvakeskuksen julkaisussa *Suomen eläkejärjestelmä* (Eläketurvakeskuksen käsikirjoja 2007:5).

2 Vakuuttamisvelvollisuus

Työnantaja voi järjestää työntekijöilleen eläkevakuutuksen TyEL-toiminnan osalta joko työeläkevakuutusyhtiössä, eläkekassassa tai -säätiössä.

Työnantajan maksamien palkkojen tai työntekijöiden vakinaisuuden perusteella TyEL-työnantajat luokitellaan sopimustyönantajiin ja tilapäisiin työnantajiin. Sopimustyönantajalla on palveluksessaan vakituista henkilökuntaa. Jos työnantajan palveluksessa ei ole jatkuvasti yhtään työntekijää, ja vakuutettujen palkat ovat alle tietyn rajamäärän (vuonna 2007 kuuden kuukauden palkkasumma alle 6 600 euroa), työnantaja luokitellaan tilapäiseksi työnantajaksi.

MEL:n mukainen työskentely vakuutetaan edelleen Merimieseläkekassassa ja yrittäjät vakuuttavat eläketurvansa joko eläkevakuutusyhtiössä tai YEL-toimintaa harjoittavassa eläkekassassa. Maatalousyrittäjien eläkelaitos hoitaa maatalousyrittäjien eläkkeiden vakuuttamista.

LEL- ja TaEL-toimintaa hoiti ennen TyEL:n voimaantuloa Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera vuoden 2004 puolivälistä alkaen. Sitä ennen TaEL:n mukainen työskentely vakuutettiin Esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassassa ja LEL-toiminta LEL Työeläkekassassa ennen 1.7.2003.

3 TyEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

TyEL:n piiriin kuuluvat eläkkeet rahoitetaan sekä työnantajien että työntekijöiden vakuutusmaksuosuuksilla. Jos työnantaja on vakuuttanut työntekijänsä työeläkevakuutusyhtiössä, se maksaa yhtiölle vakuutusmaksuna tietyn prosentiosuuden työntekijöiden palkoista. Vuonna 2007 keskimääräinen arvioitu TyEL-maksu oli 21,1 prosenttia palkoista. Siihen sisältyivät työntekijöiden maksuosuudet, tilapäiset maksualennukset ja eläkelaitosten antamat hyvitykset. Alentamaton maksuprosentti oli 21,6.

TyEL-maksun tasoon liittyvät perusteet valmistellaan Työeläkevakuuttajat TELAn asettamassa laskuperustejaoksessa työeläkevakuutusyhtiöiden ja Eläketurvakeskuksen tuottamien tilastotietojen ja laskelmien perusteella. Lisäksi maksutasoa käsitellään työmarkkinoiden keskusjärjestöjen eläkeneuvotteluryhmässä. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain TyEL-maksun perusteen. Siihen sisältyviä vakuutusmaksun eri osia on kuvattu tarkemmin kohdassa 3.1 ja taulukossa 2 on esitetty TyEL-maksukomponentit vuosina 2003–2007.

Jos työnantaja on järjestänyt työntekijöilleen eläkevakuutuksen eläkekassassa tai -säätiössä, se maksaa eläkelaitokselle vakuutus- tai kannatusmaksua. Eläkelaitoksen tyypistä riippumatta maksun on katettava yhdessä eläkelaitoksen eläkevaroilleen saamien sijoitustuottojen kanssa kunkin vuoden aikana rahastoitava eläkevastuu, yhteisesti kustannettavat eläkkeet, hoito- ja muut kulut sekä saamatta jäävistä vakuutusmaksuista syntyvät tappiot.

Työeläkeyhtiöiden, eläkesäätiöiden ja -kassojen tiedoista laskettu, vuonna 2007 toteutunut, keskimääräinen TyEL-vakuutusmaksuprosentti ja sen laskentatapa esitetään keväällä 2009 julkaistavassa Eläketurvakeskuksen tilastoraportissa *Yritysten työeläkemaksut vuonna 2007*.

Työeläkemaksuun sisältyvää työntekijän osuutta on peritty eri perustein 53 vuotta täyttäneiltä ja sitä nuoremmilta vuodesta 2005 lähtien. Maksu on 1,9/1,5-kertaa korkeampi 53 vuoden täyttämisen jälkeen. Työnantajan maksuosuus on vastaavasti alempi. Korotetulla työntekijä-maksulla katetaan 53 vuotta täyttäneiden parempien eläkekarttumaprosenttien aiheuttamia kustannuksia. Vakuutusmaksutasossa vuosittain tapahtuvat muutokset jaetaan puoliksi työnantajan ja työntekijän kesken.

Taulukossa 4 on esitetty arvioidut TyEL/TEL:n keskimääräiset maksuprosentit ja niihin sisältyvät työntekijöiden maksuosuudet vuosina 2003–2007 ja taulukkoon 5 on koottu vastaavat toteutuneet, keskimääräiset vakuutusmaksuprosentit työnantajien tyyppin mukaan luokiteltuina.

3.1 Vakuutusmaksu ja sen osat

TyEL-yhtiöiden vakuutusmaksu koostuu rahastoivan järjestelmän ja jakojärjestelmän mukaisista osista (kuten entinen TEL-maksu). Maksuun sisältyvillä vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkeosilla rahoitetaan näiden eläkelajien rahastoiduista osista syntyvä eläkevastuu. Jakojärjestelmän mukaiset vakuutusmaksun osat ovat tasausosa, hoitokustannusosa ja vuodesta 2007 alkaen Eläketurvakeskuksen kustannusosaa täydentävä lakisääteisten maksujen osa.

Uudella lakisääteisten maksujen osalla kustannetaan TyEL 180 §:ssä tarkoitettujen Eläketurvakeskuksen kustannukset, Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu oikeushallintomaksu sekä Vakuutusvalvontavirastoa koskevan lain 5 §:n mukainen maksu.

TyEL-maksussa on myös sitä mahdollisesti alentava hyvitysosa, joka määräytyy työnantajakohteisesti muun muassa eläkelaitoksen sijoitustoiminnan tuottojen ja liikekulusäästöjen perusteella. Vuonna 2007 maksutasoa alensivat myös aiemmin perittyjen työkyvyttömyyseläkemaksujen tietyn osan palauttaminen eläkelaitoksille ja Eläketurvakeskuksen omistamien, Vakuutusosakeyhtiö Garantian osakkeiden myynnistä saatujen varojen hyvittäminen työnantajille. Tilastotietoja eläkelaitosten liike-, hoito- ja muista kuluista vuosilta 2003–2007 on esitetty taulukossa 8.

TyEL-vakuutusmaksun **vanhuuseläkeosan** suuruuteen vaikuttavat työntekijän ikä ja sukupuoli. Vuonna 2007 se oli eläkeyhtiöissä keskimäärin kolme prosenttia kyseisen lain mukaan vakuutettujen palkoista. Maksuosalla kerätyjä varoja käytetään aikanaan eläkkeiden vanhuuseläkeosien maksamiseen varoille saatu tuotto ja muut vakuutustekniset tekijät huomioon ottaen.

Vanhuuseläkkeiden rahastointiastetta on pyritty kasvattamaan säännöllisillä rahastotäydennyksillä 2000-luvun alusta lähtien. Vuodesta 2007 alkaen korotukset on kohdistettu 55 vuotta täyttäneisiin. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien korotuskertoimet, joiden avulla täydennys tehdään.

TyEL-maksun **työkyvyttömyyseläkeosa** oli prosenttiyksikön vanhuuseläkeosaa matalampi. Työkyvyttömyyseläkkeiden rahoitustapa on vaihdellut eri aikoina. Viimeisin muutos oli vuonna 2006 käyttöön otettu maksuluokkatekniikka, joka korvasi aiemman työntekijöiden lukumäärään perustuvan suurtyönantajien työkyvyttömyyseläkemaksujen omavastuutekniikan. Uutta maksuluokkamallia muutettiin edelleen vuoden 2007 alusta siten, että työnantajan palkkasumma vaikuttaa maksun määräytymiseen liittyviin rajoihin vakuutettujen lukumäärän sijaan.

Vuonna 2007 pienet sopimustyönantajat, joilla työntekijöiden ansiot (vuodelta 2005) olivat alle 1,5 miljoonaa euroa, maksoivat vakuutettujen palkkoihin suhteutettua, mutta iästä riippumatonta perusprosentin mukaista työeläkemaksua. Maksuun sisältyvät asiakashyvitykset vaihtelivat kuitenkin työnantajittain ja saattoivat alentaa maksua. Tilapäiset työnantajat maksoivat myös kiinteää maksua. Siihen eivät vaikuttaneet asiakashyvitykset eivätkä työkyvyttömyyseläkemaksun alennukset.

Vakuutettujen palkkasumman ylittäessä 1,5 miljoonaa euroa (vuonna 2005) sopimustyönantajat maksoivat perusmaksun lisäksi kunkin yrityksen työkyvyttömyyseläketapausten ja niiden aiheuttamien eläkekulujen määrästä riippuvaa, maksuluokkamallin mukaista työkyvyttömyyseläkemaksua. Se saadaan kertomalla perusmaksu maksuluokkakertoimella. Maksu oli sitä korkeampi mitä korkeampaan maksuluokkaan työnantaja kuului, ja maksuluokka määräytyi kullekin vakuutusnottajalle lasketun riskisuhteen perusteella. Riskisuhde tarkoitti myönnettyjen uusien työkyvyttömyyseläkkeiden menon suhdetta TyEL:n keskimääräisen riskin mukaiseen teoreettiseen työkyvyttömyyseläkemenoon.

Taulukossa 3 on esitetty vuonna 2007 käytössä olleet maksuluokat ja niihin sisältyvät rajat. Maksuluokat vahvistetaan vuosittain ja niiden perusteella tarkistetaan kuhunkin työnantajaan sovellettava luokka.

Työttömyyseläkkeitä ei myönnetä enää vuonna 1950 tai sen jälkeen syntyneille. Vuoden 2007 TyEL-maksun **työttömyyseläkeosaa** arvioitaessa uskottiin, että kertyneet varaukset riittävät maksettavaksi tuleviin työttömyyseläkkeisiin, joten edellisen vuoden tapaan maksun työttömyyseläkeosan suuruus oli nolla.

Vakuutusmaksun **tasaosalla** kustannetaan jakojärjestelmällä rahoitettava osuus kunkin vuoden eläkemenosta, esimerkiksi vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeiden yhteisesti kustannettavat osat, perhe- ja osa-aikaeläkkeet sekä indeksikorotukset. Tasaososan suuruuteen vaikuttavat vakuutetun ikä ja sukupuoli, ja sillä halutaan tasata naisten ja miesten keskimääräisen elinajan erojen vaikutusta, joka näkyy vanhuuseläkeosassa. Perustariffin mukaisen maksun kokonaismäärä oli siten sukupuolesta ja vuodesta 2007 lähtien myös iästä riippumaton.

Eläkesäätiöt ja eläkekassat kustantavat rahastoidusta työeläkemenosta syntyvän eläkevastuunsa ja osallistuvat yhteisesti kustannettavan TyEL- ja MEL-eläkemenon maksamiseen. Eläkesäätiöissä voi olla käytössä joko työnantajien kesken tasaava kirjanpito tai työnantaja-kohtainen kirjanpito. Tasaavassa kirjanpidossa työnantajat vastaavat yhdessä kyseisen säätiön eläkemenosta, kun taas työnantajakohtaisessa kirjanpidossa kukin työnantaja vastaa omasta eläkemenostaan. Eläkekassaan kuuluvat työnantajat vastaavat yhdessä eläkemenostaan. Tasaavassa kirjanpidossa eläkesäätiön tai -kassan työnantajilta peritään kannatusmaksu eläkelaitoksen säännöissä sovitulla periaatteilla. Maksut voidaan periä esimerkiksi työnantajien maksamien palkkojen suhteessa.

3.2 Vastuovelka/eläkevastuu

Työeläkelaitoksille syntyy vastuovelkaa eläkekohtaisesti rahastoiduista vakuutusmaksuista. Vastuovelka koostuu maksussa olevia ja tulevia eläkkeitä varten varatuista eristä ja varmuusrahastoista. Se lasketaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hyväksymien vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaan kullekin eläkelaitokselle. Eläkelaitosten yhteenlaskettu vastuvelan määrä oli 76 miljardia euroa vuoden 2007 lopussa.

Työeläkevakuutusyhtiöiden vastuovelka määräytyi tarkasteluvuonna muun muassa vastaisien vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden vastuista sekä alkaneiden vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeiden vastuista. Vastuuelkaan luettiin myös tasoitusvastuut, joilla hillitään vakuutusliikkeen heilahteluja sekä osittamattomasta ja ositetusta lisävakuutusvastuusta muodostunut vastuu. Jakojärjestelmän periaatteilla kustannettaviin eläkkeisiin tai eläkeosiin varauduttiin tasausmaksulla ja tasausvastuulla.

Vuodesta 2007 alkaen vastuuelkaan on sisällynyt eläkelaitosten sijoitustoimintaa koskevan uudistuksen johdosta myös osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, joka on työeläkelaitosten yhteinen puskurirahasto. Sitä kasvattamalla ja pienentämällä voidaan tasata sijoitusriskejä yksityisalojen eläkejärjestelmän sisällä. Tasausmenettelyistä on kerrottu tarkemmin kohdassa 6.

Eläkekassojen vastuuelka ja eläkesäätiöiden vastuuelkaa vastaava eläkevastuu muodostuvat pääosin samoin kuin yhtiöillä, mutta säätiöillä ei ole tasoitusvastuuta.

4 LEL:n ja TaEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus ennen TyEL:n voimaantuloa

Ennen TyEL:n voimaantuloa vuoden 2007 alussa, työnantajat maksoivat LEL:n ja TaEL:n mukaan vakuutetuista työntekijöistä sovelletun eläkelain mukaista, työntekijöiden iästä, sukupuolesta tai yrityksen koosta riippumatonta LEL- tai TaEL-vakuutusmaksua. Maksuihin sisältyivät samat alle 53-vuotiaiden ja 53 vuotta täyttäneiden työntekijöiden osuudet kuin TEL:n alaisessa työssä.

Vakuutusten hoidosta eläkelaitoksille aiheutuneet kulut, Eläketurvakeskuksen toiminnasta aiheutuneet kustannukset ja myös Eläketurvakeskuksen aiempaan luottovakuutustoimintaan

liittyneet kulut sisältyivät myös LEL- ja TaEL- maksuprosentteihin. Edellä mainitut erät on esitetty taulukossa 8.

LEL:n ja TaEL:n mukaisista eläkeosista laskettiin myös TEL:iin verrattava alkaneista ja vastaisista eläkkeistä muodostunut vastuu. Taulukoissa 4 ja 7 on esitetty eri eläkelakien mukaiset vakuutusmaksuprosentit ja maksutulot vuosina 2003–2007. Eläkemeno- ja vastuuvelatiedot ovat taulukoissa 9–11.

5 MEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

MEL-vakuutusmaksuprosentti ei riipu vakuutetun iästä, sukupuolesta tai yrityksen koosta. Sekä työnantaja että työntekijä maksoivat vuonna 2007 Merimieseläkekassalle vakuutusmaksuna 11 prosenttia työntekijän MEL:n alaisista ansioista. Koko maksuprosentti oli edellisten vuosien tasoinen, 22 prosenttia palkoista. MEL-maksu perustuu sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamiin Merimieseläkekassan maksuperusteisiin. Taulukoissa 4 ja 7 ovat MEL-vakuutusmaksuprosentit ja maksutulotiedot vuosilta 2003–2007.

Valtio osallistuu merimieseläkkeiden kustannuksiin maksamalla noin kolmanneksen kunkin vuoden eläkemenosta. Vuonna 2007 valtion osuus oli 40 miljoonaa euroa. Merimieseläkekassa ei osallistunut Eläketurvakeskuksen luottovakuutustoiminnasta aiheutuneiden tappioiden peittämiseen. Taulukossa 8 on esitetty Merimieseläkekassalle vakuutusten hoidosta aiheutuneet menot vuosina 2003–2007 sekä osuudet Eläketurvakeskuksen toiminnasta aiheutuneista kustannuksista.

MEL:n mukaisista eläkkeistä tai eläkeosista lasketaan TyEL:iin verrattava alkaneista ja vastaisista eläkkeistä muodostuva vastuu. Merimieseläkekassa kustantaa myös TyEL:n vähimmäisturvan ylittävän MEL-ylitteen. Taulukoissa 9–11 on esitetty MEL-eläkemenot ja vastuuvelat vuosilta 2003–2007.

6 Eläkevarat ja sijoitustoiminta

Työeläkelaitosten on sijoitettava vastuuvelan katteena olevat varat tuottavasti ja turvaavasti. Yksityisalojen eläkelaitosten eläkevarat eli sijoituskanta oli vuoden 2007 lopussa yhteensä 83,9 miljardia euroa. Vastuuvelan ylittävät varat ovat kunkin eläkelaitoksen toimintapääomaa, jolla se varautuu muun muassa sijoitusriskeihin. Vuoden 2007 alusta työeläkelaitosten sijoittamista koskevaa lainsäädäntöä ja eläkkeiden rahoitustekniikkaa uudistettiin siten, että vakavaraiset eläkelaitokset saattoivat tehdä entistä riskipitoisempia sijoituksia ja lisätä siten esimerkiksi osakkeiden osuuksia sijoituskohteina.

Muutoksen jälkeen osakkeet ja osakerahastot nousivatkin työeläkelaitosten tärkeimmiksi sijoituskohteiksi. Niihin oli tarkasteluvuoden lopussa sijoitettu 37,9 miljardia euroa, lähes puolet yksityisalojen eläkevarallisuudesta. Joukkovelkakirjojen ja valtion velkakirjojen osuus sijoituksista laski huomattavasti vuoden 2006 lopusta, mutta niiden yhteenlaskettu määrä oli

silti runsas kolmannes kaikista sijoituksista, 29,7 miljardia euroa. Kiinteistösijoitusten osuus pysyi lähes ennallaan hieman yli 10 prosentissa. Taulukossa 12 on esitetty työeläkelaitosten eläkevarat vuosilta 2003–2007 ja taulukossa 13 sijoitusjakaumat eläkelaitosryhmittäin.

Sijoitustoiminnan periaatteiden uudistamisen ja sen myötä eläkevaroihin kohdistuvien suurempien sijoitusriskien takia nostettiin myös työeläkelaitosten vakavaraisuuteen liittyviä vaatimuksia vuoden 2007 alusta¹. Työeläkevakuuttajien riskinkantokyvyn turvaamiseksi eläkkeiden rahastointitekniikkaa muutettiin siten, että yksityisalojen eläkelaitosten on täydennettävä säännöllisesti vastuuelkaa alla kuvatun rahastoosiirtovelvoitteen perusteella.

Rahastoosiirtovelvoite eli eläkelaitosten sijoitusten tuottovaatimus määräytyy TyEL-eläkelaitosten ja Merimieseläkekassan keskimääräisen vakavaraisuuden ja toteutuneiden osaketuottojen perusteella. Se koostuu kolmen prosentin rahastokorosta ja rahastoitaviin vanhuuseläkkeisiin liittyvästä täydennyskertoimesta sekä osakesijoitusten tuotoista riippuvasta osaketuottokertoimesta. Jos eläkelaitoksen sijoitukset tuottavat yli rahastoosiirtovelvoitteen, erotus siirretään kyseisen eläkelaitoksen toimintapääomaa vahvistamaan ja mahdollisiin asiakashyötyihin.

Rahastoosiirtovelvoitteen takia TyEL- ja MEL-eläkelaitosten on vuosittain täydennettävä vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkerahastoja rahastokorkoa ja täydennyskerrointa vastaavilla tuotolla sekä siirrettävä osaketuottosidonnaiseen lisävakuutusvastuuseen tietty osa rahastoille saaduista tuotoista. Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu on työeläkelaitosten yhteinen puskurirahasto, jota kasvattamalla ja pienentämällä sijoitusriskejä voidaan tasata yksityisalojen eläkejärjestelmän sisällä. Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu tasataan kertoimella k_v kaikille TyEL- ja MEL-eläkelaitoksille samansuuruisiksi prosenttiosuudeksi TyEL 168 § 2 momentin mukaisesta vastuuelasta. Vuonna 2007 kertoimen k_v arvo oli 0,000235.

TyEL- ja MEL -eläkelaitosten keskimääräisestä vakavaraisuudesta riippuu myös kahdesti vuodessa määrättävä perustekorko, jota käytetään muun muassa edellä mainittujen eläkelaitosten vastuuelkoihin sisältyvien varmuusrahastojen (tasausvastuu ja tasoitusvastuu) korkouttamiseen sekä vakuutusmaksujen ja Eläketurvakeskuksen hoitaman, eläkelaitosten välisten eläkekustannusten selvittelyyn liittyvien erien korkouttamiseen.

Rahastosiirtoihin ja eläkelaitosten vakavaraisuuteen liittyvät kertoimet määrätään Eläketurvakeskuksessa. Täydennyskerroin ja perustekorko lasketaan kaksi kertaa vuodessa eläkelaitosten ilmoittamien vakavaraisuustietojen pohjalta. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa uudet kertoimet entisen laskuperustekorona sijaan. Vuonna 2007 eläkevastuun täydennyskerroin oli kesäkuun loppuun asti 2,46 prosenttia ja sen jälkeen 2,96 prosenttia. Perustekorko oli 5,5 prosenttia 1.1.–30.6. ja 1.7. alkaen 6 prosenttia.

Osaketuottokertoimen laskennassa käytetään eläkelaitosten toimittamia tietoja toteutuneista kvartaalien osaketuotoista. Kerroin lasketaan neljännesvuosittain ja koko kalenterivuoden osaketuottokerroin määrätään seuraavan vuoden alussa eri kvartaalien keskimääräisistä osake-

1 Vuoden 2008 finanssikriisin takia vakavaraisuusvaatimuksia muutettiin väliaikaisesti vuosille 2008–2010 poikkeuslailla 853/2008.

tuotoista. Vuonna 2007 osaketuottokerroin oli 1,77 prosenttia, mikä on eläkelaitosten sijoituksille laskettu keskimääräinen vuosituotto prosentteina vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä.

Työeläkelaitosten vakavaraisuusasteet lasketaan kunkin eläkelaitoksen toimintapääoman suhteena sen vakavaraisuuslaskennassa käytettävään vastuovelkaan/eläkevastuuseen. Tämä prosenttiosuus vaihtelee huomattavasti eri eläkelaitoksilla. Vuonna 2007 eläkevakuutusyhtiöiden yhteinen vakavaraisuusaste oli 30,1 ja eläkesäätiöiden ja -kassojen vastaava luku 34,2. Vakavaraisuusasteet laskivat hieman edelliseen vuoteen verrattuina, mutta eläkelaitosten toimintapääomien suhteet vakavaraisuusrahoihin olivat edelleen riittävän korkeita. Taulukossa 14 on esitetty työeläkelaitosten vakavaraisuusasteet ja perustekorot vuosina 2004–2007.

7 YEL:n ja MYEL:n mukaisten eläkkeiden rahoitus

Yrittäjien ja maatalousyrittäjien eläkelakien mukaan karttuneiden eläkkeiden rahoitus perustuu jakojärjestelmään ja valtion osuuksiin. Vuonna 2007 YEL-vakuuttamista hoidettiin työeläkevakuutusyhtiössä ja viidessä eläkekassassa. Nämä eläkelaitokset ovat yhdessä vastuussa YEL-eläkkeistä. MYEL-vakuuttamista hoitaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Valtio on osallistunut MYEL-eläkkeiden rahoitukseen lain voimaantulosta alkaen ja YEL-eläkkeiden rahoitukseen vuodesta 1979 lukuun ottamatta vuotta 1990. Valtio maksaa sen osan edellä mainittujen lakien mukaisesta eläkemenosta, johon vakuutusmaksut eivät riitä. YEL:n valtionosuus oli 38 miljoonaa euroa ja MYEL:n 439 miljoonaa euroa vuonna 2007. Taulukossa 7 on esitetty YEL:n ja MYEL:n mukaiset maksutulot ja lisäksi valtionosuudet vuosilta 2003–2007. Taulukossa 8 on tilastoitu vakuutusten hoidosta aiheutuneet kulut ja Eläketurvakeskuksen kustannusosuudet.

Yrittäjille ja maatalousyrittäjille vahvistettavat vakuutusmaksuprosentit ovat sidoksissa keskimääräiseen TyEL-maksuun ja ennen vuotta 2007 TEL-maksuun. Yrittäjien työeläkemaksuprosentti ja MYEL-perusprosentti vastaavat työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen keskimääräistä työeläkevakuutusmaksuprosenttia ilman 53 vuotta täyttäneiden korotettua maksuosuutta. Lisäksi YEL- ja MYEL-vakuutettujen maksuprosentteihin tehdään 53 ikävuoden täyttämistä seuraavan kalenterivuoden alusta yhtä monen prosenttiyksikön suuruinen korotus kuin 53-vuotiaiden työntekijöiden maksuihin.

YEL-työtulojen vakuuttamisessa on tietyt ansiorajat. Työtulon ylärajaa korotettiin vuonna 2007 yli 40 prosentilla, 137 500 euroon, koska se oli jäänyt huomattavasti jälkeen palkansaajien ansiokehityksestä. Maksamatta jääneet vakuutusmaksut voidaan vähentää YEL-työtuloista eläkettä laskettaessa.

Aloittavat yrittäjät saavat neljänneksen alennuksen YEL-maksuistaan neljän ensimmäisen yrittäjävuoden aikana. Lisäksi nykyisin on mahdollista kasvattaa työtulojen perusteella vahvistettua maksua tietyin edellytyksin 10–100 prosentin suuruisella lisämaksulla tai pienentää sitä korkeintaan 20 prosentilla yrityksen taloudellisen tilanteen mukaan. Maksun jousto vaikuttaa myös eläkkeen karttumiseen.

Joustava vakuutusmaksu koskee vain YEL:n mukaan vakuutettuja, MYEL:ssa ei ole vastaavia säännöksiä. MYEL-vakuutusmaksu lasketaan vakuutetun henkilökohtaisesta MYEL-työtulosta. Vuonna 2007 alle 53-vuotiaiden maksu oli 10,19 prosenttia, jos työtulo oli alle 21 210,46 euroa. Maksuprosentti nousi liukuvasti 21 210,46 ja 33 330,78 euron välillä, ja 33 330,78 euron ylittävältä osalta maksu oli 20,8 prosenttia työtulosta. 53 vuotta täyttäneillä vastaavat prosenttiluvut olivat 10,73 ja 21,9. Vakuutusmaksuprosentit vuosilta 2003–2007 ovat taulukossa 4.

8 Tilastolähteet ja luokitukset

Tässä raportissa esitetyt tilastot perustuvat pääasiassa eläkelaitosten tilinpäätöksiin, Eläketurvakeskuksen kustannustenjako- ja rekisteritietoihin sekä Vakuutusvalvontaviraston ja Työeläkevakuuttajat TELAn keräämiin eläkelaitosten sijoitustoimintaa koskeviin tietoihin.

Eläkelaitosten tilinpäätökset valmistuvat tilinpäätösvuotta seuraavana keväänä ja vastuunjako puolestaan tehdään tilinpäätösvuotta seuraavana syksynä. Nämä tiedot poikkeavat hieman toisistaan. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että vastuunjako suoritetaan tarkistettujen vastuutietojen perusteella, kun taas tilinpäätöstä tehtäessä osa tilinpäätösvoiton vastuutiedoista voi perustua eläkelaitosten arvioihin. Esimerkiksi vastaisten vastuiden laskennassa tarvittavat ansiotiedot eivät aina ole lopullisia tilinpäätöshetkellä, vaan ne tarkentuvat vasta myöhemmin keväällä työnantajien vuosi-ilmoitusten yhteydessä. Taulukossa 11 on esitetty eläkelaitosten tilinpäätöksiin perustuvat vastuuvelat vuosina 2003–2007.

Lisäksi tilinpäätöksissä on ilmoitettu eläkelaitosten vuoden aikana maksamat eläkkeet, joten esimerkiksi YEL-eläkelaitosten maksamissa eläkkeissä on yleensä mukana TyEL/TEL-, LEL-, TaEL- ja MEL -vapaakirjoja YEL-eläkkeiden lisäksi. Vastuunjaossa eläkkeitä tarkastellaan sen sijaan eläkelaitos- ja lakikohtaisesti. Vuodesta 2004 lähtien myös julkinen sektori on maksanut yksityisen puolen eläkkeitä (Wilma) viimeisen laitoksen periaatteen mukaan ja päinvastoin. Eläkelaitosten tilinpäätöksissään ilmoittamat maksetut eläkkeet voivat siis sisältää yksityisalojen eläkkeiden lisäksi myös julkisen sektorin eläkkeitä. Wilma-eläkkeet käsitellään Eläketurvakeskuksen kustannustenjakoselvittelyn yhteydessä. Vuonna 2007 yksityisen sektorin työeläkelaitokset maksoivat julkisen puolen eläkkeitä yhteensä 114 miljoonaa euroa.

Taulukossa 9 on esitetty *eläkelaitosten* maksamat yksityisen puolen eläkkeet vuosina 2003–2007. Eläkemenoluvut on laskettu siten, että yksityisalojen työeläkelaitosten maksamista eläkkeistä on vähennetty julkisen puolen eläkelakien piiriin kuuluvat eläkkeet ja lisätty julkisalojen eläkelaitosten maksamat yksityisen puolen eläkelakien piiriin kuuluvat eläkkeet. Lisäksi taulukkoon 8 on koottu yksityisalojen *eläkelakien* mukaan karttuneet lakikohtaiset eläkeosat. Kaikki raportissa esitetyt eläkemenotiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen rekistereihin.

Taulukot

Taulukko 1. Eläkelaitosten lakikohtaiset maksutulot ja eläkemenot vuonna 2007.

Maksutulo 2007	TyEL ja MEL		YEL		MYEL		Yhteensä	
	Mrd €	%	Mrd €	%	Mrd €	%	Mrd €	%
Työeläkemaksu	9,54	96,5	0,66	94,3	0,14	24,1	10,34	92,6
TVR-maksu	0,31	3,1	-	-	-	-	0,31	2,8
Valtion osuus	0,04	0,4	0,04	5,7	0,44	75,9	0,52	4,7
Yhteensä	9,89	100	0,70	100	0,58	100	11,17	100
Eläkemeno 2007	8,57	87,7	0,63	6,4	0,56	5,7	9,77	100

TVR-maksu on Työttömyysvakuutusrahaston Eläketurvakeskuksen kautta eläkelaitoksille hyvittävä TyEL 182 §:n mukainen maksu.

Eläkemenoon sisältyy eläkelaitosten maksama, ns. palkattomilta ajoilta karttunut osuus, joka oli 6,9 miljoonaa euroa.

Lähteet: Eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle ilmoittamat tiedot ja eläkelaitosten tilinpäätökset.

Taulukko 2. Keskimääräisen perustariffin mukaiset TEL/TyEL-vakuutusmaksun osat.

Maksukomponentit, % palkoista	2003	2004	2005	2006	2007
Vanhuuseläkeosa	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0
Työkyvyttömyyseläkeosa	1,4	1,3	1,3	2,0	2,0
Työttömyyseläkeosa	0,9	0,8	0,3	0,0	0,0
Tasausosa	15,3	15,5	16,3	16,1	16,1
Muut osat ¹	1,1	1,1	1,0	1,0	0,8
Arvioitu hyvitys	-0,2	-0,2	-0,3	-0,5	-0,4
Tilapäinen alennus ²	-	-	-	-0,4	-0,4
Keskimääräinen vakuutusmaksu	21,4	21,4	21,6	21,2	21,1

¹ Sisältää maksutappio-, hoitokustannus- ja Eläketurvakeskuksen kustannusosan sekä vuonna 2007 uuden, lakisääteisten maksujen osan.

Vakuutusyhtiö Garantian osakkeiden myynnistä saatujen varojen palauttaminen työnantajille vuonna 2007 on myös otettu huomioon ko. maksukomponentissa.

² Työkyvyttömyyseläkemaksuista kertyneen ylijäämän palautus.

Taulukko 3. Suurtyönantajien työkyvyttömyyseläkemaksuihin liittyvät maksuluokat vuonna 2007.

Maksuluokka	Maksuluokkien riskisuhderajat	Maksuluokka-kerroin	Maksuluokan keskimääräinen maksu, % palkasta
11	5,00–	5,50	11,0
10	4,00–4,99	4,50	9,0
9	3,00–3,99	3,50	7,0
8	2,50–2,99	2,75	5,5
7	2,00–2,49	2,25	4,5
6	1,50–1,99	1,75	3,5
5	1,20–1,49	1,35	2,7
4	0,80–1,19	1,00	2,0
3	0,50–0,79	0,65	1,3
2	0,20–0,49	0,35	0,7
1	alle 0,2	0,10	0,2

Työkyvyttömyyseläkemaksuun sisältyvä, maksuluokan perusteella määräytyvä maksun osa lasketaan kertomalla perusmaksu taulukossa esitetyllä maksuluokkakertoimella.

Taulukko 4. Vakuutusmaksuprosentit.

Vuosi	TEL/TyEL ¹	LEL	TaEL	Työntekijän osuus ²		MEL ³	YEL/MYEL		YEL ¹ keskim.	MYEL ¹ keskim.
				alle 53-v.	53 v. täyt.		alle 53-v.	53 v. täyt.		
2003	21,4	22,2	17,8	4,6	4,6	21	21,4	21,4	20,1	10,7
2004	21,4	22,4	18,6	4,6	4,6	21	21,4	21,4	19,8	10,8
2005	21,6	22,7	19,6	4,6	5,8	22	21,4	22,6	20,2	10,8
2006	21,2	22,5	20,3	4,3	5,4	22	20,8	21,9	19,6	10,7
2007	21,1			4,3	5,4	22	20,8	21,9	19,5	10,7

¹ Arvioitu keskimääräinen vakuutusmaksuprosentti.

² Työntekijän maksuosuus, joka sisältyy TEL/TyEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaisiin maksuprosentteihin.

³ MEL:n maksuprosentista työntekijän osuus on puolet ja laivanvarustajan puolet. Vuonna 2007 työntekijän osuus oli 11 prosenttia.

Taulukko 5. Toteutunut keskimääräinen TEL-vakuutusmaksu prosentteina vastaavasta palkkasummasta työntekijän koon mukaan.

Vuosi	Työntekijöiden lukumäärä				Kaikki TEL- työntekijät
	1–49	50–300	301–799	800–	
2003	21,2	21,2	20,8	20,6	21,0
2004	21,2	21,1	20,8	21,2	21,1
2005	21,4	21,2	20,7	20,1	20,9
2006	20,9	20,8	20,6	20,8	20,8

Yllä esitetystä yritysten työntekijöiden lukumääriin perustuvasta luokittelusta luovuttiin vuonna 2007 ja jakoperusteena käytetään työntekijien maksamia palkkasummaa. TEL/TyEL-maksuja kuvaava uudistettu taulukko julkaistaan keväällä 2009 ilmestyvässä Eläketurvakeskuksen tilastoraportissa Yritysten työeläkemaksut vuonna 2007.

Lähteet: ETK:n tilastoraportit yritysten työeläkemaksuista.

Taulukko 6. Palkat ja työtulot, milj. euroa.

Vuosi	TEL/TyEL	LEL	TaEL	MEL	Yht.	YEL	MYEL	YEL ja		Kaikki yhteensä
								MYEL	yht.	
2003	34 134	2 138	451	248	36 971	2 690	1 224	3 914		40 885
2004	35 438	2 280	485	233	38 436	2 817	1 241	4 058		42 494
2005	37 435	2 396	594	252	40 677	2 977	1 251	4 228		44 905
2006	39 361	2 602	664	248	42 875	3 168	1 272	4 440		47 315
2007	45 343			294	45 637	3 410	1 308	4 718		50 355

Taulukko 7. Työeläkemaksutulo eläkelaitosten tilinpäätöstietojen mukaan, milj. euroa.

	TEL/TyEL	LEL	TaEL	MEL ¹	Yht.	TVR ²	MEL valtionosuus
2003	7 162	489	100	54	7 805	292	33
2004	7 423	523	113	51	8 110	325	35
2005	7 723	545	126	55	8 449	355	37
2006	8 282	581	144	55	9 062	313	39
2007	9 841			56	9 537	306	40

¹ Ilman valtion osuutta eläkemenosta.

² Työttömyysvakuutusrahaston hyvitys, joka sisältää LEL:n ja MEL:n erikseen saamat osuudet.

	YEL ja MYEL yht.			Valtion osuus	
	YEL	MYEL	YEL ja MYEL yht.	YEL	MYEL
2003	543	129	672	39	379
2004	561	135	696	47	391
2005	602	137	739	32	401
2006	618	136	754	43	420
2007	660	140	800	38	439

Taulukko 8. Liikekulut, ETK:n kustannusosuudet ja ETK:n luottovakuutustoiminnan kulut, milj. euroa.

	TEL/TyEL				LEL				TaEL			
	Liike- kulut ¹	ETK	LU ²	Yht.	Liike- kulut ¹	ETK	LU ²	Yht.	Liike- kulut ¹	ETK	LU ²	Yht.
2003	211,5	33,5	-4,2	240,8	26,4	1,8	-0,2	27,9	8,8	0,4	-0,1	9,1
2004	221,4	43,7	-5,0	260,1	25,9	2,7	-0,3	28,3	9,5	0,6	-0,1	10,0
2005	232,8	37,4	0	270,2	28,2	2,4	0	30,6	11,8	0,5	0	12,3
2006	249,1	42,6	0	291,7	31,9	2,5	0	34,4	14,7	2,5	0	17,2
2007	332,5	41,0	0	373,5								

¹ Sisältää korvaustoiminnan hoitokulut, liikekulut ja sijoitustoiminnan hoitokulut. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen sijoitustoiminnan hoitokulut eivät ole mukana.

² Eläkelaitoksille palautetut ETK:n luottovakuutustoiminnasta aiheutuneet kulut.

	MEL			YEL			MYEL ³		
	Liikekulut ¹	ETK	Yht.	Teoreettiset hoitokulut ²	ETK	Yht.	Liikekulut ¹	ETK	Yht.
2003	5,4	0,2	5,7	28,6	2,4	31,0	17,1	1,1	24,1
2004	5,9	0,3	6,2	38,8	3,2	42,0	18,6	1,4	20,0
2005	6,1	0,3	6,4	40,9	2,8	43,7	17,6	1,2	18,8
2006	6,4	0,3	6,7	43,2	3,1	46,4	16,3	1,3	17,6
2007	7,6	0,2	7,8	46,3	2,8	49,1	15,3	1,1	16,4

¹ Sisältää korvaustoiminnan hoitokulut, liikekulut ja sijoitustoiminnan hoitokulut.

² Ilman ETK:n kustannusta.

³ Pelkät MYEL-hoitokulut ilman MATA- ja LUTU-kuluja.

Taulukko 9. Eläkelaitosten maksamat yksityisen sektorin eläkkeet ETK:n eläkerekisteritietojen mukaan, milj. euroa.

	TEL/TyEL	LEL	TaEL	MEL	Yhteensä	YEL	MYEL	YEL ja MYEL yht.	Kaikki yhteensä
2003	5 877	730	15	92	6 714	682	583	1 264	7 978
2004	6 148	751	20	96	7 015	715	601	1 315	8 330
2005	6 446	771	26	100	7 343	756	616	1 373	8 715
2006	6 820	799	34	105	7 758	802	636	1 438	9 196
2007	8 148			111	8 259	857	658	1 515	9 774

Taulukko 10. Maksetut, eläkelain mukaan karttuneet eläkeosat (perusturva) ETK:n eläkekisteristä, milj. euroa.

	TEL/TyEL	LEL	TaEL	MEL	Yhteensä	YEL	MYEL	YEL ja MYEL yht.	Kaikki yhteensä
2003	5 886	761	4	99	6 750	547	491	1 038	7 788
2004	6 186	779	5	104	7 074	566	507	1 073	8 147
2005	6 513	795	6	109	7 423	589	523	1 112	8 535
2006	6 912	818	7	115	7 853	618	541	1 159	9 012
2007	8 327			123	8 360	652	562	1 214	9 573

Ei sisällä opiskelun, lastenhoidon ja muiden palkattomien aikojen eläkemenoa, joka oli 6,9 milj. euroa vuonna 2007 ja 1,5 milj. euroa vuonna 2006.

Taulukko 11. Vastuuvelka eläkelaitosten tilinpäätöstietojen mukaan, milj. euroa.

	TEL/TyEL	LEL	TaEL	MEL	Yht.	YEL ¹	MYEL
2003	50 953	4 100	234	469	55 756	96/143	25
2004	54 813	4 345	274	492	59 924	94/143	26
2005	59 550	4 750	334	537	65 171	88/138	30
2006	65 149	5 112	389	581	71 231	83/134	25
2007	75 561			621	76 182	77/129	26

¹ Sisältää lisäturvan.

Taulukko 12. Eläkevarat eläkelaitosryhmittäin, mrd. euroa.

	Eläkeyhtiöt	Eläkesäätiöt ja -kassat	Erityiseläkelaitokset	Yhteensä
2003	50,3	7,01	0,64	58,0
2004	55,6	7,77	0,70	64,1
2005	65,0	7,25	0,76	73,5
2006	70,8	8,07	0,85	79,7
2007	74,4	8,67	0,87	83,9

Lähde: TELA (www.tela.fi, 30.1.2009).

Taulukko 13. Sijoitusjakaumat eläkelaitosryhmittäin, prosenttia.

	Eläkevakuutusyhtiöt				Eläkesäätiöt ja eläkekassat				Yksityinen sektori			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Rahamarkkinasijoitukset	4,5	4,0	2,4	3,7	13,4	6,8	9,2	14,5	5,6	4,3	3,1	4,8
Sijoituslainat	2,0	2,1	2,4	3,5	2,5	1,9	2,2	1,7	2,1	2,0	2,3	3,4
Takaisinlainat	3,0	1,8	1,2	0,8	4,5	3,6	2,9	1,6	3,2	2,0	1,4	0,8
Joukkovelkakirjat	52,5	48,1	42,9	35,2	39,4	43,6	40,4	38,1	50,7	47,1	42,5	35,3
Kiinteistöt ja osakkeet	12,6	11,3	10,6	10,3	15,2	14,3	11,7	10,5	13,0	11,6	10,9	10,5
Osakkeet ja -rahastot	25,4	32,8	40,5	46,5	25,0	29,9	33,6	33,6	25,4	33,0	39,8	45,2
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Lähde: TELA (www.tela.fi, 30.1.2009).

Taulukko 14. Keskimääräinen vakavaraisuusaste ja perustekorko.

	Vakavaraisuusaste, %		Perustekorko*, %	
	31.3.	30.9.	1.1.–30.6.	1.7.–31.12.
2004	22,3	21,4	4,50	5,00
2005	24,6	29,3	4,75	5,50
2006	32,1	28,5	6,00	6,50
2007	32,6	32,9	6,25	4,75

* Laskuperustekorko ennen vuotta 2007.

Vakavaraisuusaste = eläkelaitoksen toimintapääoma prosentteina vakavaraisuuslaskennassa käytetystä vastuvelasta.

Lähde: Vakavaraisuusaste on laskettu eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle toimittamista tiedoista.

TILASTO-
RAPORTTI

Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja 2008

- 1/2008 Yksityisen sektorin työeläkkeiden rahoitus vuonna 2006
- 2/2008 Expected effective retirement age in the Nordic countries
- 3/2008 Tilastoraportti vuoden 2006 kustannustenjaosta
- 4/2008 Eläkkeellesiirtymisikä Suomen työeläkejärjestelmässä
- 5/2008 Yritysten työeläkemaksut vuonna 2006
- 6/2008 Katsaus eläketurvaan vuonna 2007
- 7/2008 Työeläkekuntoutus vuonna 2007

Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja 2009

- 1/2009 Yksityisen sektorin työeläkkeiden rahoitus vuonna 2007

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin 010 7511

Faksi (09) 148 1172

www.etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tfn 010 7511

Fax (09) 148 1172

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS

Finland

Tel. +358 10 7511

Fax +358 9 148 1172